

Souhrnná teritoriální informace Myanmar

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Rangúnu (Myanmar) ke dni 15. 5.
2020 15. 5. 2020 12:27

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.7)
3. Vztahy země s EU (s.12)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.14)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.18)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.21)
7. Kontakty (s.28)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu je Republika Myanmarový svaz (Republic of the Union of Myanmar), barmsky v transkriptu - Pyidaunzu Thanmáda Myáma Nainngandaw.

Poslední parlamentní volby se v zemi konaly v listopadu 2015 a zaznamenaly výrazné vítězství opoziční strany National League for Democracy vedené její předsedkyní Aung San Suu Kyi. Tato strana získala 887 z volitelných 1150 křesel parlamentu (77,1 %). Na druhém místě skončila vládní strana Union Solidarity and Development (USDP) se ziskem 117 míst (10,2 %). Hlavou státu je volený prezident, který stojí v čele výkonné moci – vlády, má dva viceprezidenty. Současným prezidentem (od 30. 8. 2018) je Win Myint, funkce viceprezidentů zastávají Henry Van Thio a Myint Swe.

Očekává se, že příští parlamentní volby se uskuteční v listopadu 2020.

Aktuální složení vlády:

- Win Myint – prezident
- Aung San Suu Kyi – státní poradkyně
- Myint Swe – viceprezident
- Henry Van Thio – viceprezident
- Senior General Min Aung Hlaing – vrchní velitel ozbrojených složek
- Aung San Suu Kyi – svazová ministryně zahraničních věcí
- Aung San Suu Kyi – svazová ministryně řídící Úřad prezidenta
- Kyaw Tint Swe – svazový ministr řídící Úřad státní poradkyně
- Min Thu – svazový ministr řídící Úřad svazové vlády
- General Soe Htet – svazový ministr vnitra
- General Sein Win – svazový ministr obrany
- General Ye Aung – svazový ministr pro hranice
- Soe Win – svazový ministr plánování, financí a průmyslu
- Thaung Tun – svazový ministr investic a zahraničních ekonomických vztahů
- Kyaw Tin – svazový ministr mezinárodní spolupráce
- Pe Myint – svazový ministr informací
- Thura U Aung Ko – svazový ministr náboženství a kultury

- Aung Thu – svazový ministr zemědělství, živočišné výroby a zavlažování
- Thant Sin Maung – svazový ministr dopravy a spojů
- Ohn Win – svazový ministr přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí
- Win Khaing – svazový ministr elektřiny a energií
- Thein Swe – svazový ministr práce, imigrace a populace
- Than Myint – svazový ministr obchodu
- Myo Thein Gyi – svazový ministr školství
- Myint Htwe – svazový ministr zdravotnictví a sportu
- Han Zaw – svazový ministr stavebnictví
- Win Myat Aye – svazový ministr sociálního zabezpečení, obnovy a přesídlení
- Ohn Maung – svazový ministr hotelů a cestovního ruchu
- Naing Thet Lwin – svazový ministr etnických záležitostí

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Myanmar je administrativně rozdělen na 7 států a 7 oblastí, dalšími jednotkami jsou správní obvody.

Státy: Arakanský (*Rakhine*), Čjinský (*Chin*), Kačjinský (*Kachin*), Kajanský (*Kayah*), Karenský (*Kayin*), Monský (*Mon*), Šanský (*Shan*)

Oblasti: Iravadi (*Ayeyarwady*), Makwei (*Magway*), Mandalaj (*Mandalay*), Pegu (*Bago*), Rangún (*Yangon*), Sakain (*Sagaing*), Tenaserim (*Tanintharyi*)

Hlavní město: Neipyijto (*Nay Pyi Taw*)

Další města: metropole Rangún má 5,1 mil. obyvatel. Druhé největší město Mandalaj (1,3 mil.), dále Nay Pyi Taw (375 tis.), Taunggyi, Moulmein (*Mawlamyine*), Pegu (*Bago*), Myitkyina, Monywa, Basein (*Patheingyi*) a Pyay.

Myanmar je multietnická země. Oficiálně (vláda) se uvádí 135 etnik. Většinou jsou Barmánci, zatímco ostatní etnické skupiny tvoří spolu s dalšími menšími původními etnickými okolo 30 % populace. Mezi nejpočetnější patří Šanové (*Shan*), Karenové (*Karen* nebo *Kayin*), Rohingyové, Arakanci (*Arakanese* nebo *Rakhine*), Kačjinové (*Kachin*), Čjinové (*Chin*) a Monové. Indové a Číňané, kteří jsou největšími ne-původními skupinami, tvoří 5 % populace.

Dominantním náboženstvím je théravádový buddhismus (dle sčítání v r. 2014 89,9 % populace), dalšími náboženstvími křesťanství (6,3 %), islám (2,3 %), animismus a hinduismus (0,5 %). Podle výsledků sčítání lidu uveřejněných v srpnu 2014 má země 51 486 253 obyvatel (10 877 832 domácností), z toho 24 824 586 mužů a 26 661 667 žen. Dle odhadu ministerstva populace z dubna 2019 činí počet obyvatel 54 101 253. Ve městech žije 29,6 % obyvatel, nejvyšší podíl městského obyvatelstva je v oblastech Makwei a Iravadi.

Rozloha země činí 676 578 km². Celková hustota osídlení je 76 osob/km², nejvyšší hustota osídlení je v oblasti Rangúnu (716 obyvatel/km²), následované Mandalaj (200 obyvatel/km²), nejnižší hustotu osídlení má Čjinský stát (13 obyvatel/km²) a Kačjinský stát (19 obyvatel/km²).

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Myanmar je rozvíjejícím se trhem (*emerging market*), uvolnění sankcí a zahájení politických a ekonomických reforem v průběhu poslední dekády vedlo k tomu, že Myanmar znovu vstoupil na mezinárodní scénu. Rychle se rozvíjející ekonomika Myanmaru představuje i nadále velký investiční potenciál. Průměrný růst HDP se ustálil na velmi dobré

hodnotě - kolem 7 %, v roce 2019 se snížil na 6,5 %. Jelikož i Myanmar zasáhl pokles ekonomiky v prvním pololetí 2020 v souvislosti s pandemií COVID-19, předpokládá se, že v letošním roce se tempo růstu nadále zpomalí, dle různých odhadů na 2 - 4 %. Přesto zůstane jednou ze zemí, které se i v této situaci pravděpodobně podaří udržet ekonomický růst/růst HDP.

Míra inflace v posledních letech kolísá mezi 7 a 10 %, což odpovídá dynamickému vývoji ekonomiky a také postupnému růstu mezd. Ve prospěch ekonomiky hovoří stabilizovaná nezaměstnanost, která se v posledním období pohybovala podle oficiálních údajů na úrovni 4 %. Pozitivním aspektem je, že pokračuje plynulý nárůst ekonomicky aktivních obyvatel (odhaduje se přes 30 milionů lidí) a průměrný věk v zemi je 28,2 roku.

Aktuální kurz Myanmarského kyatu (MMK) vůči americkému dolaru je 1428 MMK/USD. V letech 2017 a 2018 se kurz pohyboval převážně v rozmezí 1330 až 1400 MMK/USD, v roce 2019 kyat oslabil a po většinu roku se držel okolo hodnoty 1500 MMK/USD. V prvním čtvrtletí 2020 kyat výrazně posílil a většinu tohoto období se jeho kurz pohyboval okolo 1400 MMK/USD.

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
Růst HDP (%)	7,0	8,1	7,7	6,9	6,5
HDP/obyv. (USD)	1420	1307	1439	1490	1571
Míra inflace (%)	10	9,8	9,0	6,9	8,6
Nezaměstnanost (%)	0,77	1,18	1,55	1,56	1,60
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3,8	-5,7	-6,1	7,0	-3,5

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

V roce 2018 došlo k posunu fiskálního roku na období od 1. října do 30. září následujícího kalendářního roku (původně od 1. dubna do 31. března). Tím pro fiskální rok 2018–2019 vznikl šestiměsíční rozdíl. Toto přechodné období se řídilo rozpočtovým opatřením dle zákona o národním plánování (*National Planning Bill*).

Státní rozpočet ve fiskálních letech 2014/15 – 2018/19 (mld. MMK)

Mld. USD	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Přechodné období 2018	2018/2019
Příjmy	16,8	16,7	16,9	17,7	8,8	19,9
Výdaje	17,6	19,6	18,9	19,8	9,4	24,7
Saldo	-0,8	-3,0	-1,9	-2,1	-0,4	-4,7

Zdroj: Ministerstvo plánování, financí a průmyslu

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (% HDP)	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/2019
-běžný účet	-3,3	-5,2	-3,9	-4,7	-4,8
-obchodní bilance	-6,3	-9,1	-6,9	-5,4	-1,3
-finanční účet	7,1	7,0	6,9	6,9	-1,3
PZI (net)	7,1	7,1	5,3	5,8	4,1
Celková bilance	1,8	-0,7	0,6	3,9	-3,5
Veřejný dluh vůči HDP (%)	13,9	15,9	14,5	14,9	15,4
Veřejný dluh (mld. USD)	8,8	9,6	9,1	9,9	10,2
Rezervy:Centrální Banka Myanmaru (mil. USD)	4 803	4 511	5 134	5 336	5357
Domácí úvěr (%)	22,9	32,3	20,1	20,2	17,4

Zdroj: IMF (Mezinárodní měnový fond)

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Po nastartování reformního procesu prošel bankovní sektor významnými změnami. Významným krokem je především otevření akciového trhu a liberalizace pojišťovnictví, které bylo v minulosti monopolem státu. Kapitálový trh a pojistný trh však nadále hraje malou roli ve finančním sektoru. Dominují mu nadále banky. Ačkoli státní banky drží většinu aktiv, těžkopádně konkurují bankám soukromým. Přes současné reformy pokulhává jak právní rámec, tak i finanční infrastruktura bankovního průmyslu v Myanmaru výrazně za mezinárodními standardy.

V roce 2014 bylo uděleno 9 bankovních licencí prvním zahraničním bankám: Australia and New Zealand Banking Group (ANZ), Bangkok Bank, Industrial and Commercial Bank of China (ICBC), Mizuho Bank, Sumitomo Mitsui Banking Corporation (SMBC), Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (BTMU), Overseas-Chinese Banking Corporation (OCBC), United Overseas Bank (UOB), Malaysian Banking Berhad (Maybank)). Vybrané zahraniční banky mohou mít pouze jednu pobočku, nemohou poskytovat půjčky v MMK, ale mohou poskytovat půjčky v MMK místním bankám.

V Myanmaru existují 4 státní banky: Myanmar Agriculture and Development Bank (MADB), Myanmar Economic Bank (MEB), Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB), Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB). Vedle toho existuje 27 bank soukromých a 33 zahraničních bank, kterým byly uděleny omezené bankovní licence. Seznam soukromých bank s aktuálně platnou licenci je možné nalézt na webových stránkách [Myanmarské centrální banky](#).

1.7 Daňový systém

Myanmarský daňový systém zahrnuje celkem 15 druhů daní ve 4 základních kategoriích:

Daň ze zisku podniků – sazba ve výši 30 % (jedná se o firmy založené podle zákona o zahraničních investicích a zákona o společnostech).

Daň z příjmu – progresivní daň se sazbou od 3 do 30 %. Odčitatelné položky mohou dosáhnout až 20 % daňového základu, maximálně 6 000 kytů. Stejným způsobem jsou zdaněna i družstva.

Daně vybírané srážkou – např. daň z úroku ve výši 15 % u osob s trvalým pobytem, ostatní osoby 20 %.

Clo – cla jsou stanovena podle harmonizovaného celního sazebníku vydaného v březnu 1992. V souladu s vyhláškou ministerstva financí z 27. 5. 1996 bylo dovozní clo sníženo zhruba na desetinu původní sazby a dnes se pohybuje u strojů a zařízení v rozpětí od 5 % do 30 %. Maximální výše cla u všech komodit je 40 %. Myanmar současně uplatňuje u vybraných komodit vývozní clo. U rýže činí 100 kytů za jednu tunu, 10 % u bambusových výrobků a 5 % u kůže, luštěnin a dalších výrobků.

Obchodní daň – existuje celkem 6 skupin komodit s různou daňovou sazbou od 0 do 25%. Zvláštní sazbu mají benzín, nafta, alkohol, cigarety, perly, drahokamy a polodrahokamy, kde se sazba pohybuje od 30 % do 200 %.

Jako jedno z opatření pro podporu ekonomiky po pandemii COVID-19 vláda odsouhlasila snížení či odpuštění některých daní a poplatků (zejména vývozní daně) a odložení splatnosti daně z příjmů, obchodní daně pro společnosti postižené ekonomickým útlumem. Konkrétní přehled daňových úlev je uveden v průběžně aktualizovaném článku na stránkách ZÚ Rangúnu věnovanému [ekonomickým dopadům pandemie COVID-19](#).

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

mld. USD	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Bilance	-4,1	-4,6	-4,0	-3,9	-1,0
Vývoz	12,5	14,3	11,7	14,8	17,1
Dovoz	16,6	18,9	15,7	18,7	18,1

Zdroj: Ministerstvo obchodu

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Nejvýznamnějším partnerem Myanmaru pro dovoz i vývoz je Čína. Pořadí dalších zemí je v obou kategoriích mírně odlišné. Významnými dovozci do Myanmaru jsou zejména státy ASEAN. Ze Singapuru je do země reexportováno množství výrobků ze třetích zemí. Významným odbytištěm pro myanmarské produkty jsou vyspělé země, především EU a státy východní Asie. EU je druhým největším exportním trhem pro Myanmar, ale také šestým nejdůležitějším importérem zboží do země.

Teritoriální struktura zahraničního obchodu Myanmaru v roce 2019 (v mil. EUR)

Poř.	Vývoz		Dovoz	
	Země	mil. EUR	Země	mil. EUR
1	Čína	5 008	Čína	5 829
2	EU27	2 967	Singapur	2 607
3	Thajsko	2 949	Thajsko	2 094

4	Japonsko	1 268	Indonésie	888
5	Indie	703	Malajsie	852
6	Jižní Korea	575	EU27	654
7	Spojené království	534	Indie	637
8	Hongkong	295	Vietnam	573
9	Singapur	267	Jižní Korea	481
10	Vietnam	211	Japonsko	448

Zdroj: Eurostat

2.3 Komoditní struktura

Mezi hlavní vývozní komodity patří zejména ropa, plyn a týkové dřevo, dále pak zemědělské plodiny jako luštěniny, rýže, kaučuk, sezamová semínka či kukuřice. Podstatné jsou také ryby a další mořské produkty, stejně jako jadeit a další minerály. V posledních letech se mezi hlavní vývozní artikly zařadily také textilní výrobky a obuv.

Hlavními dovozními komoditami jsou stroje a dopravní zařízení, surová ropa, kovy a výrobky z nich, elektrické stroje, farmaceutika, výrobky z gumy, cement, chemikálie a hnojiva.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Zvláštní ekonomická zóna (*Special Economic Zone*, SEZ) je území určené pro podnikání za specifických, zvýhodněných podmínek. Cílem zřízení SEZ je snaha vlády přilákat zahraniční investice, vytvořit pracovní místa a zvýšit objem zboží vyráběného přímo v Myanmaru oproti dovozům.

V roce 2011 byl vládou založen Centrální úřad pro SEZ, který má na starosti zřizování a regulaci těchto zón. Od počátku se počítalo s existencí tří SEZ:

- Dawei Special Economic Zone – v oblasti Tanintharyi
- Kyauk Phyu Special Economic Zone – ve státě Rakhine
- Thilawa Special Economic Zone – 20 km jižně od Rangúnu.

Ze tří zřízených SEZ je pouze Thilawa plně funkční, a to od roku 2015, kdy zde zahájily činnost první podniky. SEZ Dawei je ve výstavbě, v případě Kyaukpyu byla v roce 2019 dokončeno vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) a předběžný geologický průzkum. V tuto chvíli probíhají jednání o možnosti zřízení čtvrté SEZ v Sittwe ve spolupráci s Indii. Nově byla otevřena příhraniční ekonomická zóna na hranicích s Čínou - Muse s cílem posílit další obchodní možnosti (cílem je vybudovat suchý přístav pro příliv čínského zboží). Příhraniční ekonomické zóny mají podobné výhody jako SEZ, ale v zásadě se počítá, že v nich budou investovat firmy z konkrétního sousedního státu.

SEZ mají sloužit jako vstupní bod pro zahraniční firmy, které chtějí investovat v Myanmaru a přispět průmyslovému a ekonomickému rozvoji země. V SEZ jsou v souladu se zákonem o zvláštních ekonomických zónách uplatňovány následující pobídky:

- tax holiday – 5 let
- druhých 5 let – 50 % odpuštění daní z příjmu z prodeje výrobků v zahraničí
- třetích 5 let – 50 % odpuštění daní z příjmu na reinvestice získané z exportu výjimky z dovozního cla na dovážené suroviny, stroje, zařízení v zónách zajišťujících export, stroje a auta po dobu 5 let, 50 % zvýhodnění na následujících 5 let

Detailní rozbor myanmarských SEZ včetně aktuálního stavu prací na jejich rozvoji a kontaktů na správy jednotlivých SEZ naleznete v průběžně aktualizovaném [článku](#) na webových stránkách ZÚ Rangún.

Myanmar jako člen sdružení ASEAN schválil zásady zóny volného obchodu AFTA (ASEAN Free Trade Area). Tyto principy v praxi znamenaly snížit do roku 2015 clo pro průmyslové výrobky ve vzájemném obchodě členských států ASEANu na 0–5 %. Myanmar má spolu s dalšími nově přijatými zeměmi (Vietnam, Laos, Kambodža) výjimku, znamenající pětiletý odklad k naplnění stanovené výše cel.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Ve fiskálním roce 2018/19 byl v Myanmaru hlavním investorem Singapur, následovaný Čínou a Hongkongem. Celkově došlo ve zmíněném roce k propadu investic o přibližně 1,7 mld. USD, přičemž nejrazantnější byl úbytek investic v oblasti nemovitostí, hotelů a cestovního ruchu. Důvodem tohoto úbytku zčásti mohlo být nasycení trhu v předchozích letech. Úbytek investic do cestovního ruchu a hotelů byl zapříčiněn také zhoršením bezpečnostní situace v Arakanském státě, kde se nacházejí přímořská letoviště.

Zahraníční investice (aprobované projekty) podle zemí ve fiskálním roce 2018/19: 4,158 mld. USD

Stát	mil. USD
Singapur	2 409
Čína	634
Hongkong	456
Thajsko	221
USA	98
Jižní Korea	89
Tchaj-wan	81
Japonsko	42

Nizozemí	32
Spojené království	23
Ostatní země	115
Celkem	4 158

Zdroj: Ministerstvo plánování, financí a průmyslu

Zahraněční investice podle sektorů ve fiskálním roce 2018/19

Sektor	mil.USD	%
doprava a komunikace	1 538	36,99
výroba	1 348	32,42
nemovitosti	211	5,07
živá zvířata a rybolov	157	3,77
elektrická energie	93	2,24
hotely a turismus	83	1,99
průmyslové nemovitosti	49	1,18
zemědělství	19	0,45
Ropa a plyn	10	0,25
těžba	0	0,00
ostatní	650	15,64
celkem	4 158	100,00

Zdroj: Ministerstvo plánování, financí a průmyslu

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Zahraniční investice a podnikání zahraničních subjektů v Myanmaru je v kompetenci Ministerstva investic a vnějších ekonomických vztahů, resp. Directorate of Investment and Company Administration (DICA). Základní informace pro investování lze nalézt na stránkách výše uvedeného ministerstva - <http://www.mifer.gov.mm/>.

Z legislativního aspektu je investování v Myanmaru upraveno Zákonem o zahraničních investicích. Podle zákona o státním podniku existuje 12 oblastí státního zájmu, kde smí podnikat pouze státní podnik a kde jsou zahraniční investice zakázány. V souladu s liberalizací ekonomiky dochází k postupnému otevírání zakázaných oblastí i pro zahraniční investory. Zákon o investicích stanoví následující pobídky pro zahraniční investice:

- oproštění od daně z příjmu po dobu 3 let
- zrychlený odpis základních prostředků
- snížení daně z příjmu až o 50 % v případě proexportní výroby
- oproštění od dovozního cla pro stroje a další základní prostředky určené pro výrobu
- vláda garantuje, že zahraniční investice nebude znárodněna
- převod zisku a vloženého kapitálu do zahraničí
- ztráty je možno zahrnout do hospodářského výsledku v následujících 3 letech
- oproštění od dovozního cla u dovážených surovin po dobu 3 let od zahájení výroby

Proces posuzování a schvalování zahraničních investic je poměrně zdlouhavý. Od dubna 2020 v souvislosti se zmírňováním ekonomických dopadů pandemie COVID-19 došlo k mírným úlevám, které spíše než v odpuštění konkrétních kroků spočívají v příslibeném zrychlení vyřizování konkrétních dílčích souhlasů zodpovědných orgánů. Podrobný výčet konkrétních kroků je uveden v průběžně aktualizovaném článku na stránkách ZÚ Rangún věnovanému [ekonomickým dopadům pandemie COVID-19](#).

3. Vztahy země s EU

-

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

EU je reprezentována Delegací Evropské unie v Rangúnu a kanceláří ECHO (European Commission's Directorate General for Humanitarian Aid and Civil Protection).

Kontakt:

Hledan Centre – Corner of Pyay Road and Hledan Road, 6th floor

Kamayut Township, Yangon

tel.: +95 (0)1 2305650

e-mail: delegation-myanmar@eeas.europa.eu

web: https://eeas.europa.eu/delegations/myanmar-burma_en

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Jednání o **Dohodě o ochraně investic EU–Myanmar** započala v březnu 2014. Po vstupu v platnost tato dohoda vytvoří rovné podmínky pro všechny investory z EU, zajistí ochranu investic a spravedlivé zacházení s nimi na obou stranách a prosadí transparentnost opatření, která mají dopad na investice, a řádnou správní praxi při jejich provádění. Dohoda si rovněž klade za cíl chránit práva pracovníků a životní prostředí a prosazovat odpovědné podnikání. Společně s dalšími iniciativami EU v oblasti správy věcí veřejných, právního státu a budování státu zvýší u investic právní jistotu a předvídatelnost, a tak vytvoří podnikatelské příležitosti a podnítí tolik potřebný rozvoj. Posouzení dopadů na udržitelnost poskytuje důkladnou analýzu možných hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů dohody a jejího dopadu v oblasti lidských práv.

Zahraniční obchod EU–Myanmar v letech 2015-2019 (mil. EUR)

Období	Dovoz	Vývoz	Bilance	Obrat
2015	675	549	-126	1 224
2016	985	566	-419	1 551
2017	1 558	539	-1 019	2 097
2018	2 295	592	-1 703	2 886
2019	2 967	654	-2 313	3 621

Zdroj: Eurostat

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Rozvojová pomoc

EU jako celek, včetně členských států, je největším poskytovatelem rozvojové pomoci Myanmaru. EU poskytovala asistenci od roku 1996, původně na podporu zdravotnických aktivit ve specifických oblastech.

Indikativní rozvojový program 2014–2020 s navrhovaným objemem 668 mil. EUR staví na společném plánování EU a ČS v Myanmaru a stal se druhým největším MIP. Z toho:

- 1) rozvoj venkova, zemědělství a bezpečnost potravin a výživy (241 milionů EUR),
- 2) vzdělávání (241 milionů EUR),
- 3) rule of law, budování kapacit státu (96 milionů EUR),
- 4) podpora mírového procesu (103 milionů EUR).

Nově vznikl Joint Peace Program, který je otevřen zemím EU, svoji činnost zahájil ke konci 2015. V březnu 2018 EU (Výbor nástroje rozvojové spolupráce - DCI) také schválila přímé financování myanmarského rozpočtu (konkrétně kapitolu – vzdělávání) ve výši 221 milionů EUR.

Ekonomická pomoc a podpora obchodu

Pokrok v boji s nucenou prací a získání souhlasu Mezinárodní organizace práce (ILO) otevřelo cestu pro zahájení procesu znovu udělení preferenčního přístupu pro výrobky Myanmaru na trh EU, který přispěje k pozvednutí místní ekonomiky.

Obnovení EBA/GSP (EBA - Everything but Arms, GSP – Generalised Scheme of Preferences) bylo schváleno v červenci 2013. Významným krokem EU k posílení vzájemného obchodu a podpory rozvoje ekonomiky Myanmaru je EU balíček pro podporu obchodu a privátního sektoru v Myanmaru v celkovém objemu 15 mil. EUR. Balíček se zaměřuje na Budování obchodních kapacit (1 mil. EUR), Rozvoj podpory obchodu (10 mil. EUR), Ustavení Evropské obchodní komory (EUROCHAM) v Myanmaru (3 mil. EUR), Podpora SMEs - SMART (2 mil. EUR). Významnou součástí doložky EBA je možnost země, které byla tato doložka udělena, dovážet své zboží (kromě zbraní) na společný trh EU bezcelně. Je však nutné doplnit, že preferenční doložka EBA je určena pro tzv. nejméně rozvinuté země (LDCs). Myanmar již v letech 2018 a 2019 naplnil makroekonomické ukazatele pro postup z kategorie LDC mezi tzv. země s nižšími středními příjmy. Pokud si myanmarská ekonomika udrží středněpříjmové ukazatele i v letošním roce, bude z kategorie zemí LDC vyjmuta, a tudíž nebude moci v budoucnu tuto preferenční doložku nadále využívat.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

-

Podkapitoly:

- 4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let
- 4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu
- 4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb
- 4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce
- 4.5. Smluvní základna mezi oběma státy
- 4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Přehled obchodní výměny ČR – Myanmar za období 2014 – 2019 v tis. USD

Období	Vývoz	Dovoz	Bilance	Obrat
2014	3 385	4 719	-1 334	8 104
2015	2 964	10 016	-7 052	12 980
2016	3 537	24 208	-20 671	27 745
2017	6 429	49 357	-42 927	55 786
2018	4 960	81 276	-76 316	86 236
2019	7 163	108 991	-101 828	116 154

Zdroj: ČSÚ

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Nejvýznamnější položky českého vývozu v roce 2019 v tis. USD

Název zboží	Stat. Hodnota USD (tis.)
Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	2 552
Přípravky potravinové různé	2 046
Sklo a výrobky skleněné	1 239
Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	456
Přístroje optické foto kinem lékař.chirurg.ap	230
Přístr.El. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	229
Vozidla motorová traktory kola aj. vozidla	180
Nápoje tekutiny lihové ocet	64
Sůl síra zeminy a kameny sádra vápno cement	43
Perly drahokamy drahé kovy výrobky bižuterie	20

Zdroj: ČSÚ, Harmoniz. systém (2)

Nejvýznamnější položky českého dovozu v roce 2019 v tis.USD

Název zboží	Stat. Hodnota USD (tis.)
Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkované	44 695
Oděvy doplňky oděvní pletené háčkované	44 271
Obilí	8 556

Obuv kamaše apod výrobky	6 762
Dřevo uhlí dřevěné výrobky dřevěné	1 512
Výrobky kožené sedlářské	1 420
Hračky hry potřeby sportovní	899
Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	329
Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	311
Plasty a výrobky z nich	310

Zdroj: ČSÚ, Harmoniz. systém (2)

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

V oblasti služeb nedochází k žádné vzájemné výměně.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

V Myanmaru nejsou zaznamenány žádné české investice, joint-ventures.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Dne 20. 10. 2015 byla podepsána v hlavním městě Neipyijto **Dohoda o obchodní a ekonomické spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Republiky Myanmar** svaz, která otevírá nové obchodní možnosti a příležitosti pro české exportéry. Jedná se o významný mezník vzájemné obchodní spolupráce, který navazuje na dlouholetou tradici.

Prohloubení vzájemné obchodní a ekonomické spolupráce stvrdili svými podpisy velvyslanec Jaroslav Doleček a náměstkyně Ministerstva národního plánování a ekonomického rozvoje H. E. Daw Lei Lei Thein. Dohoda vytváří rámec pro intenzivní výměnu informací, společnou organizaci podnikatelských akcí a konkrétních obchodních příležitostí. Dále zakotvuje existenci společného orgánu – **Smišené komise pro hospodářskou spolupráci**, jejíž činnost má významné místo v prosazování českých exportních zájmů. Smíšená komise bude zasedat střídavě v obou zemích, a její činnost bude koordinována na české straně Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. První zasedání této komise se uskutečnilo 31. října 2016 v Nay Pyi Taw. Druhé zasedání proběhlo ve dnech 4. – 6. 6. 2018 se v Praze na úrovni náměstků Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva plánování a financí. Třetí zasedání je plánováno na podzim 2020 v Nay Pyi Taw.

Dne 23. března 2018 bylo slavnostně podepsáno v hlavním městě Neipyijto významné **Memorandum o porozumění v oblasti geologie a těžebního průmyslu**. MoU stvrdili svými podpisy velvyslanec Jaroslav Doleček a náměstek ministra

přírodních zdrojů a životního prostředí U Htay Aung.

Další platné smlouvy s Myanmarem:

- Dohoda o letecké dopravě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Barmského svazu, Praha, 15. 12. 1965, č. 14/1966 Sb.
- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Socialistické republiky Barmského svazu, Rangún, 12. 1. 1978
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Myanmarského svazu o sukcesi dvoustranných mezinárodních smluv sjednaná výměnou nót, Bangkok, 19. 12. 2002
- Ujednání mezi Ministerstva zdravotnictví České republiky a Ministerstvem zdravotnictví Republiky Myanmarský svaz o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařské vědy, Nay Pyi Taw, 31. 12. 2002

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Dle Koncepce ZRS ČR nepatří Myanmar mezi prioritní země ZRS ČR. V rámci zahraniční rozvojové spolupráce jsou v Myanmaru realizovány malé lokální projekty, a to zejména se zaměřením na zlepšení kvality i dostupnosti vzdělání a posílení kapacit zdravotních služeb.

Malé lokální projekty (MLP) ZRS ČR v Myanmaru v letech 2015–2018

Název MLP	Realizátor	Částka (Kč)	Rok realizace
Výstavba školních budov v Oblastech Iravadi a Makwei	Hantha Educators	308 845	2016
Výstavba stanic poskytující hadí sérum	Community Agency for Rural Development	191 155	2016
Výstavba školních budov v Oblasti Makwei	Hantha Educators	400 000	2017
Vybudování čistírny odpadních vod v městské části Botataung	Community Agency for Rural Development	450 000	2017
Oprava centra pro drogově závislé v Myitkyině, Kačjinský stát	Daw Khin Kyi Foundation	452 821	2018
Vybavení školy Tisen (A) nábytkem	New Eden Charity Foundation	209 168	2018
Výstavba školní budovy v obci Taungzalat	New Eden Charity Foundation	286 099	2019

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Pro svůj ekonomický potenciál je nadále Myanmar považován za aktuálně jednu z nejvýznamnějších obchodních příležitostí ve světě a to i přes obtížnější podnikatelské prostředí, které se neustále zlepšuje.

Perspektivní odvětví pro české exportéry

Vláda v posledních letech výrazně podporuje investice do zemědělství, což zvyšuje možnosti poptávky po zemědělské technice, výhledově by mohla vzrůst také potřeba služeb v této oblasti (certifikace potravin, pomoc s uplatněním výrobků na vyspělých trzích). Díky narůstajícím investicím ve stavebnictví se jako perspektivní jeví obchod se stavebním materiálem (ocel, cement, sklo, sádra nebo barvy a laky), stejně tak dodávky stavebních strojů. Možnosti se nabízí i firmám, které vyrábí nebo dodávají auto komponenty. Za velmi perspektivní lze označit rovněž budování dopravní infrastruktury (železniční i silniční síť je nedostatečná) a energetické infrastruktury. Vzhledem k postupně posilující střední třídě je zajímavá také rostoucí poptávka po zboží, zejména potravinách, nápojích, kosmetice, malých domácích spotřebičích a službách. Významně narůstá podíl obyvatel s vlastním chytrým telefonem, tudíž je stále perspektivnější oblast internetových a mobilních aplikací.

Příležitosti pro český export

- Energetika: těžba ropy a zemního plynu, produktovody, stroje a zařízení pro těžbu ropy a zemního plynu, energetická infrastruktura, rozvodné sítě, energetické stroje a zařízení, náhradní díly, stroje a zařízení plynových, vodních elektráren
- Těžební průmysl: geologické mapování a ložiskový průzkum, těžební zařízení, technologie a služby, zelené technologie a služby, spolupráce ve výzkumu
- Infrastruktura: silnice, železnice, telekomunikace, dopravní systémy, stroje a zařízení pro přístavy
- Stavebnictví: stavební materiály a prefabrikáty, stavební stroje a zařízení
- Vodohospodářství: čističky odpadních vod, úpravný vod, pitná voda
- Automobilový průmysl: komponenty
- Letecký průmysl: dopravní letadla pro místní lety, radarové systémy, zařízení letišť
- Spotřební zboží: potraviny, nápoje, kosmetika, domácí spotřebiče
- Zemědělství: zemědělské stroje a technika, zavlažovací zařízení, technologie
- Potravinářství: technologie a zařízení na zpracování a balení potravin
- Zdravotnictví: vybavení nemocnic, diagnostická zařízení, léčiva a vakcíny, výstavba a provoz soukromých nemocnic a klinik
- ICT: software, aplikace
- Cestovní ruch: hotely a turistická infrastruktura

5.2 Kalendář akcí

Česko-myanmarské obchodní fórum (červen 2019)

4. června 2019 se v Praze uskutečnilo setkání českých a myanmarských podnikatelů z oblasti potravinářství, zemědělství, turismu, stavebnictví a strojírenství. Akce byla uspořádána u příležitosti oficiální návštěvy státní poradkyně a ministryně

zahraničních věcí Myanmaru, paní Aung San Suu Kyi, do ČR. Fórum se uskutečnilo za účasti vrcholných představitelů obou zemí (předseda vlády ČR, státní poradkyně Myanmaru, ministři vlád obou zemí). Bezprostředním výstupem akce bylo uzavření dohody o spolupráci mezi Svazem průmyslu a dopravy ČR a Myanmarským svazem obchodních a průmyslových komor. Dlouhodobým dopadem fóra bylo navázání kontaktů mezi konkrétními českými a myanmarskými firmami, které postupně přináší výsledky v podobě uskutečněných obchodů.

Mise českých těžařů a geologů v oblasti Tanintharyi (únor 2019)

Skupina expertů z řad českých firem i veřejných institucí navštívila ve dnech 4. – 7. února 2019 region Tanintharyi a Myeik. Akce proběhla v rámci projektu ekonomické diplomacie tzv. „PROPED“. Účastníci podnikatelské mise navštívili ložiska uhlí a křemene v regionu na jihu země a ve městech Dawei a Myeik uspořádali pro místní těžbařské asociace semináře o udržitelné těžbě nerostných surovin.

Velvyslanectví ČR v Rangúnu zorganizovalo čtvrtou oborovou misi českých firem z oblasti průzkumu, těžby a zpracování nerostných surovin ve dnech 18. – 23. března 2018 na základě MZV ČR schváleného projektu ekonomické diplomacie tzv. „PROPED“. Hlavním výstupem byl podpis Memoranda o porozumění v oblasti geologie a těžebního průmyslu.

Odborné semináře s názvy „Udržitelné využívání nerostných zdrojů“ a „Možnosti využití odpadních mramorů“ se uskutečnily v Mogoku za podpory a ve spolupráci s myanmarským ministerstvem přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí a dále ve spolupráci s Mandalay Mining Association a Bago Mining Association v Mandalay. Úvodní slovo pronesl zástupce přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí Mogoku. Zúčastnil se odborného semináře společně s dalšími zástupci ministerstva, těžebních asociací, státních a soukromých firem. Dále mise navštívila rubínová, safírová a peridotová ložiska v Mogoku.

České firmy (Get s.r.o., GeoVision s.r.o., INCO Engineering s.r.o.) včetně oborových asociací geologů a těžební techniky (CDT - spolek České dobývací techniky a ČALG - česká asociace ložiskových geologů) za účasti zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu se zaměřily na předávání know-how v oblastech geologie, moderních metod mapování, odběru vzorků, zpracování a interpretace geologických a environmentálních dat, dále na technickou pomoc v oblasti rozvoje lidských zdrojů v oblasti životního prostředí a problematiku sanací a rekultivací.

Dne 23. března 2018 bylo v hlavním městě Nay Pyi Taw podepsáno Memorandum o porozumění mezi Českou republikou a Myanmarem/Barmou, která otevírá nové obchodní možnosti a příležitosti pro české exportéry v oblasti geologie a těžebního průmyslu. Memorandum o porozumění vytváří rámec pro intenzivní výměnu informací, společnou organizaci podnikatelských akcí a konkrétních obchodních příležitostí.

Zájem o české technologie v oblasti těžby (listopad 2017)

Velvyslanectví ČR v Rangúnu zorganizovalo třetí oborovou misi českých firem z oblasti průzkumu, těžby a zpracování nerostných surovin ve dnech 27. – 30. listopadu 2017 na základě MZV ČR schváleného projektu ekonomické diplomacie tzv. „PROPED“. Odborný seminář s názvem „Možnosti využití odpadních mramorů“ a představení české dobývací techniky se uskutečnil za podpory a ve spolupráci s myanmarským ministerstvem přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí v Mogoku a s Myanmar Marble Association v Mandalay.

České firmy (Get s.r.o., INCO Engineering s.r.o.) včetně oborových asociací geologů a těžební techniky (CDT - spolek České dobývací techniky a ČALG - česká asociace ložiskových geologů) se zaměřily na moderní trendy a možnosti využití mramorů a vápenců, environmentální problematiku a představení moderní těžební a úpravárenské technologie. Program byl doplněn o návštěvu 5 vybraných těžebních společností, kde byly s našimi odborníky konzultovány možnosti optimalizace těžby, úpravy a environmentální požadavků včetně možného zajištění českých partnerů a dodávek příslušných technologií.

Česko-myanmarské obchodní fórum (říjen 2017)

Tři desítky myanmarských firem přijely do Prahy za svými potenciálními partnery z oblasti těžební techniky a technologií, z oblasti cestovního ruchu, logistiky, zemědělství a zdravotnictví. Ministerstvo průmyslu a obchodu společně s českou ambasádou v Rangúnu a Svazem průmyslu a dopravy ČR uspořádalo dne 11. října 2017 česko-myanmarské obchodní fórum, na němž měly české firmy možnost navázat kontakty s myanmarskými podnikateli a seznámit se s podnikatelským prostředím v Barmě/Myanmaru. Podnikatelské fórum zahájil vice-prezident Svazu průmyslu a dopravy František Chaloupecký.

Regionální semináře v Patheingyi (září 2017), Dawei a Myeik (březen 2018) s názvem Your business partner: Czech Republic

První, informační, část prezentace je zaměřena zejména na představení České republiky (základní ekonomické údaje, makroekonomické ukazatele). Druhá, konkrétní, část prezentace je zaměřena na představení klíčových sektorů - strojírenství, metalurgie, energetika, důlní průmysl, odvětví dopravy včetně letectví, zemědělství a potravinářství, zdravotnictví, nanotechnologie, ICT, sklářství, turismus, sportovní diplomacie, ve kterých Česká republika vyniká na celosvětové úrovni. Prezentace je doplněna o zajímavé video spoty.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

-

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

S ohledem na tradiční zvyklosti se doporučuje pro prodej českého zboží využívat myanmarských zástupců znalých místního prostředí. Partnerem českých exportérů mohou být státní i soukromé myanmarské firmy, společné podniky nebo společnosti se stoprocentním vlastnictvím zahraničním subjektem. České firmy se mohou dostat na místní trh také prostřednictvím českých firem, které v zemi již působí (v případě zájmu - informace poskytnete ZÚ Rangún). Přímý dotaz na ministerstva či specializované organizace může rovněž zajistit požadované informace o potenciálních obchodních partnerech. Federace obchodních a průmyslových komor Myanmaru (UMFCCI) je též kvalitním zdrojem a zárukou pro získání nejen obchodních partnerů. Navíc UMFCCI má své regionální pobočky ve všech 14 oblastech a státech Myanmaru (www.umfcci.com.mm). Kromě UMFCCI se lze také obrátit na soukromou podnikatelskou asociaci International Business Promotion Center (myibpc.com) sdružující velké a střední podniky z různých sektorů. Obě organizace podepsaly se svými českými protějšky Memorandum o spolupráci (HK ČR a SPD ČR).

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Celní správa je přímo začleněna do struktury Ministerstva financí a na jejich stránkách lze nalézt kromě celních statistik také další relevantní informace o [celním systému Myanmaru](#).

Z legislativního hlediska firmy, které chtějí v Myanmaru podnikat ve vývozních nebo dovozních operacích, musí být registrovány Registračním úřadem pro vývoz a dovoz (*Export Import Registration Office*) ministerstva obchodu. Registrační poplatky činí 5,000 kyatů na jeden rok nebo 10,000 kyatů na 3 roky. Zboží může být vyváženo (s výjimkou několika komodit jako je například týkové dřevo) na základě udělené vývozní licence, která je zpoplatněna. Obdobně jsou udělovány i dovozní licence. Platnost licencí je 6 měsíců. Clo a celní poplatky jsou placeny při dovozu, vývozu i tranzitu. V případě tranzitu se jedná o 2,5 % z hodnoty CIF, v případě vývozu a dovozu v souladu s celním sazebníkem.

Více informací na [National Trade Portal Myanmar](#).

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Forma zapsání podniku může být vlastnictví, spoluvlastnictví, společnost s ručením omezeným (limited). Zapsání společností, které nezahnují státní vlastnictví, je prováděno podle *Myanmar Companies Act* (zákon o podnicích), v případě, že v části společného podniku má být státní firma nebo jde o jinou formu spolupráce se státní firmou, provádí se zapsání podle zvláštních předpisů (*Special Companies Act*). Zákon o zahraničních investicích zaručuje, že investice vložené v souladu s tímto zákonem nebudou znárodněny. Zároveň po ukončení aktivit zaručuje repatriaci podílu v podniku ve volné měně. Je dovolen transfer úspor zahraničních pracovníků. Při zřizování a registraci firmy musí zahraniční partner předložit písemný návrh u Komise pro zahraniční investice (*Myanmar Investment Commission*). Přílohy musí být následující doklady:

- předmět činnosti a finanční doklady mateřské firmy (účetní uzávěrka za poslední rok s auditem)
- bankovní posouzení obchodního nebo podnikatelského záměru
- detailní kalkulace ekonomické oprávněnosti projektu, která zvláště obsahuje údaje: odhadovaný roční zisk, odhadované roční příjmy, předpokládanou dobu návratnosti investic, výhledy na vytváření nových pracovních míst

O právo k obchodování je nutno žádat na ministerstvu plánování a financí prostřednictvím Úřadu pro registraci firem (Companies Registration Office). Jestliže je předmětem podnikání nově registrované firmy zahraniční obchod, je nutno se registrovat jako dovozce či vývozce u úřadu pro registraci vývozu a dovozu (Export-Import Registration Office) při ministerstvu obchodu.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Pro propagaci a marketing lze použít inzerci v tisku a reklamní šoty v televizi. U mladší generace je neúčinnější reklama prostřednictvím internetu, především přes sociální síť. V hojně míře jsou využívány i billboardy.

Významné reklamní agentury:

1. SAIL Group of Companies: www.advertising-myanmar.com
2. Mango Marketing & Wave Digital Offices: info@mango.com.mm

Nejvýznamnější veletrhy a výstavní akce se v Myanmaru pořádají především v Yangonu a Mandalay.

Nadcházející veletrhy:

Většina veletrhů v prvním pololetí 2020 byla zrušena kvůli pandemii COVID-19. K nejvýznamnějším akcím plánovaným na druhou polovinu roku patří následující:

Září

- **Myanmar Phar-Med Expo 2020**, - 26. září 2020, web: <https://www.pharmed-expo.com/myanmar-2.html>

Říjen

- **Mining Myanmar**, - 23. říjen 2020, web: https://www.cpmmyanmar.com/cpmm/2019/en/show_info_mining.asp

Listopad

- **Myanfood 2020**, - 7. listopad 2020, web: <https://www.myanfood.com/>

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví v Myanmaru je na velmi nízké úrovni. Avšak se vstupem Myanmaru do mezinárodní

obchodní komunity a rostoucím zahraničním investicím a vstupem zahraničních firem na trh lze doufat, že země, která je členem WIPO (World Intellectual Property Organization), WTO a TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) postoupí v ochraně duševního vlastnictví kupředu. Návrhy jednotlivých zákonů (autorské právo, ochrana známky, patenty atd.) byly připraveny již v roce 2014, nicméně až koncem července 2017 byly předány příslušnému legislativnímu výboru pro projednání. Dohoda TRIPS zavazuje Myanmar splnit své závazky až v roce 2021. Avšak v případě patentů lze nyní využít dočasný provizorní „akt“ – Patent and Design (Emergency Provision) Act.

6.6 Trh veřejných zakázek

Velké projekty jsou publikovány v místním tisku. Jednotlivá ministerstva uvádějí tendry nově rovněž na svých internetových stránkách. V Myanmaru neexistuje v současné době zákon o veřejných zakázkách. V roce 2017 vydala prezidentská kancelář stručné nařízení č.1/2017, které upravuje postup při zadávání veřejných zakázek. Toto nařízení je určeno pouze pro zakázky od 10 milionů USD (cca 7 000 USD).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Pro řešení obchodních sporů je využíván místní soudní systém, který je ve většině případů časově velmi náročný.

Převládající způsob plateb je stále ve většině případů v hotovosti, avšak výrazně přibývají také elektronické formy plateb. Pro obchodní transakce se stále častěji užívají bankovní převody a L/C. Rozvíjí se i systém platebních karet a mobilních aplikací pro převody peněz (tzv. elektronické peněženky). Platební morálka je v Myanmaru na relativně dobré úrovni, v každém případě je však doporučováno řádné prověření obchodních partnerů.

Zahraniční investice a podnikání zahraničních subjektů v Myanmaru je v kompetenci Ministerstva investic a zahraničních ekonomických vztahů, resp. Ředitelství pro investice a správu společností (*Directorate of Investment and Company Administration*, DICA) (www.dica.gov.mm/).

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Kultura

Myanmarská společnost je založená na řádu, účtě ke starším a hluboké účtě k buddhismu a buddhistickým mnichům. Barmánci jsou velmi přátelští a nápomocní cizincům. Očekávají však, že se cizinci přizpůsobí jejich způsobům chování. Elementárním pravidlem je vyvarovat se jakýchkoliv kritických, neuctivých či zesměšňujících projevů vůči Buddhovi a jeho zobrazením, stejně jako vůči představitelům *sanghy* (buddhistického kléru).

Pozdravy

V Myanmaru je považováno za zdvořilé při představování se oslovovat druhou osobu plným titulem a jménem. Myanmarská jména mohou být dlouhá, ale nikdy by se neměla zkracovat v adrese. V barmštině se používá hodně zdvořilostních titulů, ale nejčastěji se mezi obchodními partnery používají výrazy „U“ což je ekvivalent „Pan, nebo Mr.“ a „Daw“ který můžeme přeložit jako „Paní, resp. Mrs., Ms., nebo Madam“. Je-li použito U ..., nebo Daw ... před jménem, např. Daw Aung San Suu Kyi, je použití Mr./Mrs. před jménem s U.../Daw ... (např. Mrs. Daw Aung San Suu Kyi) již nadbytečné.

Setkání

Je zcela obvyklé při obchodním setkání se vzájemně pozdravit stiskem ruky. Když žena podává ruku jako první, je přijatelné ji pozdravit taky stiskem ruky, ale mírný úklon je běžněji používaným způsobem pozdravu.

Navštívenky se hodně používají a měly by se předat při pozdravu resp. seznámení. Karty se předávají a přijímají oběma rukama jako znak úcty, obdobně zdvořilé je věnovat několik sekund jejich přečtení a prohlížení. Odložení navštívenky do kapsy bez toho, aniž by se na ní příjemce podíval, je považováno za velmi nezdvořilé.

Způsoby rozhovoru a jednání

Vybudování dobrých vztahů je nesmírně důležitá část obchodu a obchodního jednání v Myanmaru. Barmánci přikládají velký význam vytvoření příznivé „chemie“ se svými obchodními partnery. Když je toho dosaženo, lze očekávat výrazný užitek do budoucna.

Dosažení dohody může být dlouhý proces. Barmánci nepatří mezi ty, kteří se rozhodují rychle. Proto nelze očekávat, že bude dosaženo dohody ihned nebo během první schůzky. Proto je třeba se vyvarovat znaků netrpělivosti.

Oblečení

Cizinci by měli oblékat obvyklé, tj. běžný oblek či kostým. Barmánci mají tendenci se oblékat více konzervativněji. Většina barmánských podnikatelů a obchodníků se na jednání s cizinci obléká podle západního způsobu. Je však zcela běžné, že někdo si obleče tradiční longyi v kombinaci s košilí či vestou západního střihu, případně přijde oblečen zcela v národním kroji, což je obvyklé zejména u partnerů z veřejného sektoru.

Společenské akce

Pracovní obědy jsou zpravidla věnovány výlučně obchodním záležitostem, zatímco večere mohou probíhat v daleko uvolněnější atmosféře. Pozvání na večeri od obchodního partnera již naznačuje, že se vzájemné vztahy dostávají na vyšší úroveň.

Pracovní obědy a večere se obvykle pořádají v restauracích a nikoli doma. Hostitel by měl vždy dorazit dříve než pozvaní hosté. Barmánci mají rádi dochvilnost. Obvyklý zasedací pořádek předpokládá usazení nejdůležitějšího hosta do čela či středu stolu (v závislosti na velikosti a tvaru stolu). Další možností (pro případ, když není zřejmé, kde je čestné místo) je nechat nejdůležitějšího hosta, aby si sám vybral místo. Další členové delegace či týmu si vybírají místo tak, aby mohli být nápomocní během rozhovoru. Mladší a níže postavení členové doprovodu mohou sedět u vedlejšího stolu.

Pítí alkoholických nápojů a kouření je zcela obvyklou součástí společenského života pro muže, u žen je to však stále velmi zřídka.

Dárky

Je zavedenou praxí v Myanmaru předat dary představitelům vlády a VIP pokud jsou čestnými hosty na oficiální akci – kupř. kravatu, šál, kapesník, koš s jídlem či ovocem, knihu, nepříliš nákladné kancelářské potřeby (pero, taška) s logem firmy nebo poukázky do restaurace či posilovny. Přednášející a VIP řečníci na seminářích či podobných akcích vždy dostávají dárek, což je vhodnou příležitostí pro hostitele a řečníka pro společnou PR fotografii.

Prezentace

Prezentace jsou neefektivnější, pokud jsou předneseny formálně a přizpůsobeny obvykle přijatelnému formátu. Avšak méně formální část otázek a odpovědí (tzv. Q&A) zpravidla podpoří účast publika, jelikož Barmánci nejsou zvyklí k výměně názorů při formálním uspořádání akce. Barmánci vysoce respektují nadřazené a učitele (tj. prezentující), což

vychází z buddhistické morálky. Kladení dotazů přímo prezentujícímu či otevřené vyjadřování oponentních názorů by mohlo být chápáno jako zpochybňování jeho autority. Obdobně je tomu i na velkých akcích, kde jsou přítomni účastníci různého společenského postavení či hierarchie.

Pokud je vzhledem k obsahu a účelu prezentace nutné aktivní zapojení účastníků, je vhodné pozvat spíše menší okruh osob na stejném či alespoň blízkém hierarchickém stupni. Školitel bude muset vyvinout úsilí, aby získal důvěru svých posluchačů a dodal jim odvalu k aktivní a otevřené diskusi.

Doporučuje se mít s sebou dostatek navštívenek a firemních materiálů.

U Barmánců je zcela běžné, když se během prezentace baví ve svém jazyce. To v žádném případě neznamená, že jsou nezdvořilí nebo že se nudí, je to obvykle znak toho, že se chtějí ujistit u svých kolegů, že všemu dobře rozuměli či správně pochopili. Vzhledem k výše uvedené úctě k učitelům se Barmánci raději doptávají kolegů než přímo prezentujícího.

Pracovní doba, svátky

Pracovní doba firem a institucí se pohybuje zpravidla od 8:00 až 9:00 hod. a trvá s polední přestávkou zhruba do 17:00 až 18:00 hod. Banky jsou však otevřeny pouze omezeně od 9:00 do 15:00 hod.

Většina náboženských svátků, které jsou dny pracovního klidu, mají pohyblivé datum. Hlavním svátkem je Vodní festival (Nový rok) v měsíci dubnu.

Dále se v Myanmaru slaví následující státní svátky:

- Nový rok (1. 1.)
- Den nezávislosti (4. 1.)
- Svazový den (12. 2.)
- Den rolníků (2. 3.)
- Den armády (27. 3.)
- Mezinárodní den práce (1. 5.)
- Den hrdinů (19. 7.)
- Národní den (9. 12.)
- Vánoční svátek (25. 12.)

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

V Myanmaru je udělováno 12 typů vstupních víz, včetně víz diplomatických, oficiálních, turistických, obchodních, zaměstnaneckých, sociálních, náboženských, vzdělávacích, novinářských, tranzitních víz a víz pro posádky, pro semináře, jednání a výzkum. Žádosti o tato víza mohou být podány na velvyslanectví Myanmaru a také při přeletu (*visa-on-arrival*) na Mezinárodním letišti v Rangúnu/Yangon, Mezinárodním letišti Madalaji/Mandalay a Mezinárodním letišti v Neipyijto/Nay Pyi Taw.

Nově lze požádat o víza i elektronicky on-line a zaplatit kreditní kartou vízový poplatek rovněž on-line. V případě splnění podmínek obdrží žadatel doklad, který nahrazuje vízum v pase. Tento doklad předloží imigračnímu úředníkovi při vstupu do země. Oficiální informace o e-vízách lze získat na adrese Ministerstva pro imigraci a populaci

<http://evisa.moip.gov.mm/>.

Je možné rovněž získat 3 typy několikanásobných vstupních víz (re-entry visa). O tato víza je nutné požádat na oddělení

Povolení k pobytu Imigračního úřadu v Rangúnu (Stay Permit Section, Foreigners Affairs Branch at No. 122 Ground Floor, Pansodan Street, Kyauktada Township, Yangon).

Od 1. 12. 2016 došlo z rozhodnutí myanmarských úřadů k navýšení cen, které zaplatí žadatelé o vstupní vízum do země. Nárůst cen ovlivní všech 12 typů víz, které Myanmar/Barma vydává. Českých občanů se budou týkat zejména následující poplatky:

- turistické vízum na dobu pobytu 28 dnů: 40 USD
- obchodní vízum na dobu pobytu 70 dnů pro jeden vstup (single entry): 50 USD
- tříměsíční vízum pro více vstupů (multiple-entry): 200 USD
- půlroční vízum pro více vstupů (multiple-entry): 400 USD
- roční vízum pro více vstupů (multiple-entry): 600 USD

ZÚ Rangún doporučuje všem žadatelům o víza ověřit si vždy včas před cestou aktuální podmínky na nejbližším velvyslanectví Myanmaru nebo na webových stránkách Ministerstva pro práci, imigraci a populaci Myanmaru (<http://www.mol.gov.mm/en/>).

V Myanmaru nadále dochází k vojenským střetům mezi vládní armádou a etnickými ozbrojenými jednotkami a mezi etniky samotnými. V konfliktních oblastech existuje nebezpečí nášlapných min a improvizovaných výbušných zařízení. Z tohoto důvodu ZÚ Rangún doporučuje cestovatelům věnovat zvláštní opatrnost a ostražitost v pohraničních oblastech. Poblíž hranic Myanmaru s Thajskem, Laosem a Čínskou lidovou republikou, zvláště v Šanském, Karenském, Monském a Kačjinském státě. Vláda Myanmaru omezuje cestování do většiny pohraničních oblastí. Následující existující pozemní hraniční přechody jsou legální, mohou však být bez varování kdykoli uzavřeny:

- Tachilek (Myanmar, Šanský stát) – Mae Sai (severní pohraničí Thajska)
- KawThoung (Myanmar, oblast Tenaserim) – Ranong-Kawthoung (jižní pohraničí Thajska)
- Myawaddy (Myanmar, Karenský stát) – Mae Sot (západní pohraničí Thajska)
- Muse (Myanmar, Šanský stát) – Ruili (pohraničí ČLR)
- Tamu (Myanmar, Čjinský stát) – Morei (pohraničí Indie)

Omezené destinace:

Ministerstvo hotelů a turismu udržuje seznam schválených destinací. Turisté mohou navštívit bez omezení oblasti Rangún, Mandalaj, Bago a Iravadi. Cesty do dalších destinací mohou být omezeny (např. dostupnost letecky nebo vlakem, nikoli po silnici, atd.). Více informací naleznete na: http://tourism.gov.mm/en_US/information/permitted-area/.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR se neliší od obecných podmínek pro zaměstnávání cizinců. I přes značný příliv pracovníků ze zahraničí i nadále chybí komplexní systém pracovních povolení. Snahou vlády NLD (Národní liga pro demokracii) je vytvoření právních předpisů tvořící ucelený rámec. V současné době většina cizinců vstupuje a žije v zemi na základě udělení obchodního víza. Zpočátku většina cizinců získává jednorázové obchodní vízum platné 70 dní. Obchodní vízum pro více vstupů lze získat, pokud žadatel již obdržel alespoň dvě obchodní vstupní víza a neporušil žádné zákony.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Pro občany EU, včetně ČR neexistují žádné zvláštní podmínky využívání místní zdravotní péče. Státní zdravotní zařízení jsou v Myanmaru na nízké úrovni a trpí především nedostatkem technického vybavení. V poslední době vzniklo několik

soukromých zdravotních zařízení (zejména v Yangonu), která jsou schopna poskytnout relativně kvalitní pomoc i v případě vážnějších zdravotních komplikací (včetně jednodušších chirurgických zákroků). Tato péče je zpoplatněna, a je proto naprostou nezbytností mít před cestou uzavřené cestovní zdravotní pojištění na dostatečně vysokou částku. V případě komplikovaných zdravotních problémů se doporučuje převoz do sousedního Thajska či Singapur.

Sakura Medical Center

23 Shin Saw Pu Road

Sanchaung Township

Tel: +95 1 512 668

Pun Hlaing International Hospital

Hlaing Thayar Township

Tel: +95 1 684 323

International SOS Clinic Yangon

37 Kaba Aye Pagoda Road

Tel: +95 1 657 922

Victoria Hospital

No. 68, Taw Win Street, 9 Mile

Tel: +95 978 36 66 141

7. Kontakty

-

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Rangúnu (Embassy of the Czech Republic in Yangon)

109/B2 Aung Taw Mu Lane
Than Lwin Road, Bahan Township
110 41 Yangon, Republic of the Union of Myanmar
tel.: +95 (0)1 2306174, +95 (0)1 2306175
fax: +95 (0)1 505019
web: www.mzv.cz/yangon

Velvyslanectví se nachází na rohovém pozemku boční ulice Aung Taw Mu Lane v oblasti označované Golden Valley v městském obvodu Bahan. Nalezení správné adresy bez bloudění je v podmínkách Rangúnu často problémem i pro zkušené taxikáře. Doporučujeme příjezd ze směru Inya Road, s odbočkou u hotelu Winner Inn do ulice Than Lwin Road. Boční ulice Aung Taw Mu Lane je pak druhou odbočkou vpravo z ulice Than Lwin Road ve směru od Winner Inn.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

MZV ČR: Odbor států Asie a Pacifiku (ASIE)

PhDr. Eliška Žigová, ředitelka
Tel: +420 224 182 167
Fax: +420 224 182 061
E-mail: sekretariat_asie@mzv.cz
Web: <http://www.mzv.cz>

MPO ČR: Odbor zahraničně ekonomických politik II (51600)

JUDr. Richard Hlavatý, ředitel
Tel: +420 224 852 028
Fax: +420 224 221 575
E-mail: posta@mpo.cz
Web: <http://www.mpo.cz>

Česká centra, CzechTrade, CzechInvest nemají v Myanmaru svá zastoupení. Regionální kancelář **CzechTourism** s působností pro Myanmar sídlí v Hongkongu.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- **Policie:** 199
- **Dopravní policie:** +95 1 500005
- **Požárníci:** 191 nebo +95 1 252011
- **Záchranka:** 192 nebo +95 1 256112, 265131
- **Červený kříž:** +95 1 682600
- **Dotazy na telefonní čísla:** 1876
- **Imigrační úřad:** +95 9 67431356
- **Letiště Rangún/Yangon:** +95 1 533031

7.4 Internetové informační zdroje

Obecné informace:

- myanmar-yellowpages.com
- myanmars.net

Ministerstva:

- mofa.gov.mm (Ministerstvo zahraničních věcí)
- dica.gov.mm/ (Ministerstvo investic a zahraničních ekonomických vztahů)
- mopf.gov.mm (Ministerstvo plánování a financí)
- industry.gov.mm (Ministerstvo průmyslu)
- commerce.gov.mm (Ministerstvo obchodu)
- cbm.gov.mm/ (Centrální banka)
- dica.gov.mm/ (Government Company Registration Office)
- mmsis.gov.mm (statistické informace)
- myanmarcustoms.gov.mm/ (info o clech a celních procedurách)

Mezinárodní organizace:

- worldbank.org/en/country/myanmar (Světová Banka)
- adb.org/countries/myanmar/ (Asia Development Bank)
- mm.undp.org/ (UNDP)

Speciální ekonomické zóny:

- myanmarthilawa.gov.mm/ (Thilawa Special Economic Zone)
- kpsez.org/ (Kyauk Phyu Special Economic Zone)
- daweiindustrialestate.com/ (Dawei Special Economic Zone)

Turistika, cestování:

- evisa.moip.gov.mm (elektronická žádost o vízum)
- myanmar-hotels.com

Cestovní kanceláře:

- miramyanmartravel.com/
- adventuremyanmar.com/
- myanmargoldentravel.com/
- gofantasia.com/

Konzultační firmy:

-
- thuraswiss.com/
 - eu-myanmar.org/
 - itjb-myanmar.com/people.htm

Noviny, časopisy (v anglickém jazyce):

- moi.gov.mm/npe/nlm/ (The Global Newslight of Myanmar)
- mbiztoday.com/ (Myanmar Business Today)
- mmtimes.com/ (Myanmar Times)
- <https://frontiermyanmar.net/> (Frontier Myanmar)
- elevenmyanmar.com/ (Eleven Myanmar)
- mizzima.com/ (Mizzima)
- www.irrawaddy.com (The Irrawaddy)